4 Αυγούστου 2025

Η Ποιμαντική στην εποχή της Τεχνολογίας και της Τεχνητής Νοημοσύνης: Κίνδυνοι και Προβληματισμοί

/ Γενικά Θέματα / Ειδήσεις και Ανακοινώσεις

- **Του Αρχιμανδρίτου Μακαρίου Τσιμέρη, Υποψηφίου Διδάκτορος του Α.Π.Θ.**

Η Εκκλησία πάντοτε διακονούσε τον λόγο της αλήθειας μέσα στον κόσμο, χρησιμοποιώντας τα μέσα της κάθε εποχής. Στη σύγχρονη κοινωνία, η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και η εμφάνιση της τεχνητής νοημοσύνης δημιουργούν νέα ερωτήματα και προκλήσεις για την ποιμαντική διακονία. Αν και τα μέσα αυτά προσφέρουν δυνατότητες διάδοσης του ευαγγελικού μηνύματος, ταυτόχρονα ελλοχεύουν σοβαροί πνευματικοί και ανθρωπολογικοί κίνδυνοι.

Όπως έλεγε ο Άγιος Πορφύριος ο Καυσοκαλυβίτης: «Η χάρις του Θεού έρχεται με την ταπείνωση, την προσευχή και την αληθινή αγάπη, όχι με μέσα και

τεχνάσματα.»

1. Απρόσωπη Επαφή και Αποπροσωποποίηση της Ποιμαντικής Σχέσης

Η ποιμαντική στηρίζεται στην πρόσωπο προς πρόσωπο σχέση του ποιμένα με το ποίμνιο.

Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος επισημαίνει:

«Μηδέν τῆς φυσικῆς κοινωνίας ἰσχυρότερον· καὶ τῆς τοῦ σώματος παρουσίας ἀναγκαιοτέρα ἡ ψυχῆς ἀψιμότης.»

2. Ψευδαίσθηση Επικοινωνίας και Κοινοτικής Ζωής

Ο Άγιος Παΐσιος έλεγε χαρακτηριστικά: «Όσο ο άνθρωπος απομονώνεται από την προσωπική επικοινωνία και ζει μέσα από μηχανές, χάνει τον δρόμο προς την καρδιά του. Γίνεται ένα νούμερο, όχι πρόσωπο.

3. Κίνδυνος Νοθείας του Θεολογικού Λόγου μέσω AI

Η χρήση της τεχνητής νοημοσύνης στη συγγραφή θεολογικών κειμένων ή ακόμη και κηρυγμάτων ενέχει σοβαρούς κινδύνους:

Απουσία βιωματικής εμπειρίας: η θεολογία χωρίς προσευχή και άσκηση καθίσταται κενή.

Αναπαραγωγή απόψεων χωρίς κριτήριο αλήθειας: το AI μπορεί να παράγει λόγο, αλλά δεν έχει πνευματική διάκριση.

Κίνδυνος πλάνης ή αιρετικών στοιχείων: αν η πηγή δεν είναι ορθόδοξα θεμελιωμένη.

Ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος τόνιζε: «Οὐ πάντων ἐστὶν ἡ θεολογία, ἀλλ’ ὧν καθαρά ἐστιν ἡ ψυχή καὶ ἡ ζωή.»

4. Η Υποκατάσταση του Πνευματικού Πατέρα από Ψηφιακά Μέσα

Ο Γέροντας Εφραίμ της Αριζόνας τονίζει ότι η σχέση με τον πνευματικό είναι μυστήριο εμπιστοσύνης, πνευματικής πατρότητας και χάριτος, όχι πληροφοριακή συμβουλευτική: «Ο πνευματικός βλέπει με τα μάτια του Θεού, όταν προσεύχεται για το παιδί του. Ο υπολογιστής τι να δει;»

5. Εξάρτηση και Απώλεια Νοήματος

Ο Άγιος Σωφρόνιος του Έσσεξ προειδοποιεί: «Ο άνθρωπος έγινε θεός για τον

εαυτό του, όχι επειδή ενώθηκε με τον Θεό, αλλά γιατί κατασκεύασε είδωλα εαυτού.»

Η τεχνολογία μπορεί να είναι χρήσιμο εργαλείο, όταν τίθεται στην υπηρεσία της Εκκλησίας με διάκριση. Όμως η ποιμαντική δεν είναι μια υπηρεσία παροχής περιεχομένου, αλλά μία μυστηριακή και πατερική πράξη που στοχεύει στη σωτηρία του ανθρώπου ως προσώπου.

Ο σύγχρονος κόσμος έχει ανάγκη όχι απλώς από «έξυπνους» κώδικες, αλλά από αγίους, οι οποίοι «ἁγιάζονται ἐν ἀληθείᾳ» (Ιω. 17,17) και οδηγούν τους άλλους στο φως του Χριστού.

Βιβλιογραφία

1. Άγιος Πορφύριος, Βίος και Λόγοι, Ι.Μ. Χρυσοπηγής.

2. Ιωάννης Χρυσόστομος, PG 63–64, Ομιλίες εις την Προς Κολοσσαείς Επιστολήν.

3. Άγιος Παΐσιος ο Αγιορείτης, Πνευματική Αφύπνιση, Λόγοι Β’, Ι.Η. Αγίου Ιωάννου του Θεολόγου.

4. Γρηγόριος ο Θεολόγος, Λόγος Β’ (Περί Ιερατείας), PG 35.

5. Γέροντας Εφραίμ της Αριζόνας, Μυστική Θεολογία της Ορθοδόξου Εκκλησίας, Ορθόδοξος Κυψέλη.

6. Άγιος Σωφρόνιος, Ο Άγιος Σιλουανός ο Αθωνίτης, Ι.Μ. Τιμίου Προδρόμου Έσσεξ.